

Posudek oponenta diplomové práce katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studentky: Jana Bajanová

Název práce: Hodnotová orientace a životní plány dětí a mládeže s poruchami chování

Vedoucí práce: J. Kořa

Oponent práce: J.Valenta

Technické parametry práce:

Počet stránek textu bez příloh / s přílohami: 103 / 142

Počet titulů v seznamu literatury: 7

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

1	2	3	4
---	---	---	---

X			
---	--	--	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

X			
---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

X			
---	--	--	--

Metody práce

Metodologie (logika výzkumu; řídicí formulace; stanovení cíle apod.)

		X	
--	--	---	--

Vhodnost použitých metod v celku práce ~~(nebo v teor. části)~~

	X		
--	---	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	X		
--	---	--	--

~~Využití nevýzkumných praktických zkušeností~~

--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Naplnění cílů práce

X			
---	--	--	--

Vyváženost a logická souvislost teoretické a praktické části

	X		
--	---	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

X			
---	--	--	--

Odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	X		
--	---	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

	X		
--	---	--	--

Metodologická a odborná samostatnost řešení a připravenost k řešení problematiky

viz pos.	vedoucího		
----------	-----------	--	--

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Práce J. Bajanové je na standardně solidní úrovni s podstatnou výjimkou týkající se logiky výstavby výzkumu. Navrženou klasifikaci určuji právě ve vztahu k této skutečnosti. K tomu dále viz níže. Obecně k posudku: co považuji za správné, dobré, akceptovatelné atd., to nekomentuji.

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

K teoretické části:
s. 13 – „Hodnoty zřejmě nejvíce souvisí s přesvědčeními. Jak už bylo výše zmíněno, souvisejí také s uspokojováním potřeb a zájmů.“

? Zřejmě ... Neví se tedy, zda souvisejí s přesvědčeními? A jaký je zdroj tvrzení, že „zřejmě“?

s. 14 – „Zkušenost velice podmiňuje výběr hodnotových orientací.“

? Jak rozumět? Co tedy podmiňuje co?

s. 16n – Ocenil bych nějaké vysvětlení přechodu od subkapitol o hodnotách k subkapitolám dalším, počínaje tou o životním smyslu (1.5) etc. A na další straně (1.6.), opět bez „můstku“ pro čtenáře, přechod k tématu morálky. Podobně je to i u dalších fenoménů počínaje subkapitolou 1.7 – autorka tyto jevy popisuje, ale nevěnuje se příliš vysvětlení jejich vztahu ku klíčové proměnné své práce, tedy k hodnotám.

Kromě toho: Je věru otázka, zda např. „potřeba“ je podkategorií fenoménu „hodnota“, i když je jí v textu podřazena (soudím podle názvů kapitoly 1. a čísel jejích podkapitol).

s. 21n – Pokud jde o postoje, je škoda, že autorka prakticky zcela (až na jednu poznámku) pominula vztah postojů a skutečného chování, ...

? Prosím autorku, aby pro rozpravu při obhajobě podívala do odborné literatury na to, jak funguje vztah mezi postoji a chováním.(?)

V kap. 2. + 3. naopak oceňuji udržování zřetele k tématu hodnot, v kapitole 4. bych možná ještě „přitlačil“.

Naopak mi ale v teoretické části schází východiska (znalost současné úrovně řešení tématu, výzkumů atd.) k „volbě životní dráhy“, které je též předmětem výzkumu.

K empirické části:

s. 65-66 – Tady mne však autorka nečekaně uvádí ve zmatek. A při zatímním celkem neproblémovém plynutí textu jsem i zaskočen ... Na těchto stranách prezentuje autorka výzkumný aparát práce. Ten začíná výčtem pěti hypotéz, k nimž však není příslušná žádná klíčová otázka (na niž by tyto hypotézy reagovaly).

A stejně překvapivě po hypotézách následuje pět (ovšem fakticky sedm!!) tzv. problémových otázek. I když je toto pořadí obrácené (obvykle problémové otázky předcházejí hypotézám) pokusil jsem se hledat mezi nimi (jakýmsi „zpětným chodem“ od hypotéz k otázkám) logické vazby, což se mi podařilo jen částečně. Na hledání vzájemných vazeb mezi hypotézami, problémy a cíli jsem už pak rezignoval, neboť podobné „rekonstrukce“ nejsou fakticky mým úkolem ...

??? Prosím tedy diplomantku, aby „toto dala do pořádku“, podívala se (k obhajobě) do učebnic metodologie na to, jaká je úloha a jaké jsou vztahy cílů, problémových otázek a hypotéz a pokusila se – byť už je nyní trochu pozdě ... – uspořádat je v této logice. A současně tedy i tím ukázala, která formulace (a jak) souvisí se kterou formulací.

Vzápětí u charakteristiky dotazníku postrádám jasné určení, ke kterým formulacím problémů nebo hypotéz se dotazník vztahuje (s. 66). Na to, že před tím má autorka velmi strukturovaný (být problematický – viz výše) aparát hypotéz a otázek atd., není v úvodech k metodám jasně řečeno, které cíle, otázky atd. budou „řešeny“ dotazníkem, které rozhovorem apod.

A jak je to s „kvalitativností“ rozhovoru? Autorka sice nevyhodnocuje výsledek ve formě tabulek, ale tak jako tak tu nalzáme u jednotlivých položek formulace typu: „tři vybírali, polovina odpověděla, dva uvádějí“ atd. To jsou fakticky kvantitativně předložené výsledky.

??? Takže proč je metoda označována za kvalitativní?

Oceňuji, že se autorka na konci vrací k hypotézám a otázkám (být již nikoliv k cílům, o nichž je v závěru pouze konstatováno, že byly splněny).

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace: dobře

Datum, podpis:

10.1.2014

Josef Valenta